

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

16 august 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Radu Sâli, împotriva sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 24 decembrie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2016, în privința inculpatului

*Ceban Petru Mihail, născut la
28 februarie 1963, originar și locuitor al s. Vorniceni,
r-nul Strășeni, cetățean al R. Moldova, fără
antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 02.02.2015 – 24.12.2015,
instanța de apel: 01.02.2016 – 05.04.2016,
instanța de recurs: 25.06.2016 – 16.08.2016.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 24 decembrie 2015, procesul penal în privința inculpatului Ceban Petru pe art. 327 alin. (1) Cod penal **a fost încetat**, din motiv că **fapta nu întrunește elementele infracțiunii**.

Ceban Petru a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 106 Cod contravențional.

În baza art. 30 Cod contravențional, procesul contravențional a fost încetat, în legătură cu prescripția tragerii la răspundere contravențională.

2. Instanța de fond a constatat că, **potrivit rechizitoriului**, inculpatul Ceban P. **este învinuit** că, activând în funcția de însoțitor al vagoanelor de pasageri al rezervei însoțitorilor de vagoane ÎS "Calea Ferată din Moldova", care conform art. 123 Cod penal este persoană publică și căreia, într-o întreprindere de stat, i se

acordă permanent, prin numire, drepturi și obligații în vederea exercitării acțiunilor administrative de dispoziție și organizatorico-economice, investită de întreprinderea de stat să presteze în numele acesteia servicii publice, la 07 iunie 2013, aproximativ ora 02.00, fiind în Gara feroviară Chișinău, situată în mun. Chișinău, str. Piața Gării 1, în încălcarea atribuțiilor de serviciu din pct. 1.8, 2.10, 3.9, 3.17 a Instrucțiunii însoțitorului de vagoane JI nr. 0187 din 20.12.20105, unde este indicat că însoțitorul de vagon este obligat în activitatea sa să se conducă de regulile de transport a pasagerilor, bagajelor și altor mărfuri pe cale feroviară și altor dispoziții de lege și actelor normative, în timpul îmbarcării pasagerilor în tren fiind obligat să verifice biletele de călător, care urmează să fie păstrate la însoțitorul de vagon până la finisarea călătoriei și ultimul poartă responsabilitatea pentru transportul pasagerilor fără bilet și de bagajul excesiv de mână, abuzând de situația de serviciu, din interes material, exprimată prin transportarea fără bilet de călătorie, contra sumei de 900 lei, pe Scripnic A. în vagonul nr. 9 cu trenul 61/62 până în Federația Rusă, or. Sankt-Petersburg, prin ce a cauzat ÎS ”Calea Ferată din Moldova” un prejudiciu considerabil, în mărime de 1168,30 lei.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut vina, iar organul de urmărire penală eronat a încadrat acțiunile lui în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, ca folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, în interes material, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice.

Inculpatul nu a exercitat careva acțiuni în scopul realizării prerogativelor de putere publică ori **acțiuni administrative de dispoziție sau organizatorico-economice**.

În esență, însoțitorul de vagon este un lucrător în domeniul serviciilor de transport, iar inculpatul a săvârșit cele imputate, nefiind în procesul exercitării unor **acțiuni administrative de dispoziție sau organizatorico-economice**, ci îndeplinind atribuții tehnice și auxiliare, acesta neavând statut de persoană publică.

Astfel, lipsește subiectul infracțiunii, în calitate de element indispensabil al componenței de infracțiune, pentru efectuarea încadrării juridice a acțiunilor inculpatului în baza art. 327 alin. (1) Cod penal.

Acțiunile inculpatului de transportare a lui Scripnic A., fără bilet de călătorie, contra sumei de 900 lei, în vagonul nr. 9 cu trenul 61/62 până în Federația Rusă, or. Sankt-Petersburg, prin ce a cauzat ÎS ”Calea Ferată din Moldova” un prejudiciu considerabil, în mărime de 1168,30 lei, urmau a fi încadrate în temeiul art. 196 alin. (1) Cod penal, adică cauzarea de daune materiale în proporții mari proprietarului prin înșelăciune sau abuz de încredere, dacă fapta nu constituie o însușire.

Totodată, nu sunt aplicabile prevederile art. 196 alin. (1) Cod penal, or, potrivit art. 126 alin. (1) Cod penal, prejudiciul în mărime de 1168,30 lei nu constituie daune materiale în proporții mari.

Astfel, acțiunile inculpatului urmează a fi încadrate în temeiul art. 106 Cod contravențional, adică cauzarea de daune materiale **prin înșelăciune și abuz de încredere**, în cazul în care fapta nu reprezintă o sustragere și nu întrunește elementele unei infracțiuni.

Potrivit art. 391 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul prevăzut de art. 332 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța încetează procesul penal, cu aplicarea sancțiunii administrative prevăzute de Codul contravențional.

Instanța a conchis că procesul penal în privința inculpatului urmează a fi încetat, cu soluționarea cauzei potrivit dispozițiilor Codului contravențional, fiind stabilit că Ceban P., activând în funcția de însoțitor al vagoanelor de pasageri a rezervei însoțitorilor de vagoane ÎS "Calea Ferată din Moldova" l-a admis, fără bilet de călătorie, contra sumei de 900 lei pe Scripnic A. în vagonul nr. 9 al trenului 61/62, până în Federația Rusă, or. Sankt-Petersburg, cauzând ÎS "Calea Ferată din Moldova" un prejudiciu în mărime de 1168,30 lei.

2.1. Conform încheierii din 24 decembrie 2014, Judecătoria Centru, mun. Chișinău a dispus: „...în alin. (1) a părții descriptive a sentinței, în loc de sintagma „Potrivit rechizitoriului, inculpatul Ceban Petru este învinuit că, activând în funcția...”, a înlocui cu „Inculpatul Ceban Petru, activând în funcția...”.

Instanța a statuat că în descriptivul sentinței a fost comisă o eroare la redactarea acesteia.

3. Procurorul în Procuratura de Transport, Vitalie Lungu a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 327 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 350 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul transportului pasagerilor pe un termen de 2 ani.

Apelantul a indicat că instanța de fond a dat o apreciere incorectă probelor administrate, neglijând prevederile art. 100, 101 Cod de procedură penală.

Probele administrate sunt veridice, dobândite pe cale legală, prevăzute de art. 93 Cod de procedură penală, care confirmă integral vina inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal, urmând a fi pronunțată o sentință de condamnare, conform sancțiunii articolului dat.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2016, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a concluzionat că acțiunile inculpatului nu întrunesc semnele calificative ale infracțiunii prevăzute la art. 327 alin. (1) Cod penal, urmând a fi calificate ca faptă contravențională, în baza art. 106 Cod contravențional și încetată conform art. 30 Cod contravențional, în legătură cu expirarea termenului de prescripție a răspunderii contravenționale.

Astfel, instanța de fond cert a stabilit că Ceban P., activând în funcția de însoțitor al vagoanelor de pasageri a rezervei însoțitorilor de vagoane ÎS "Calea Ferată din Moldova" l-a admis, fără bilet de călătorie, contra sumei de 900 lei pe Scripnic A. în vagonul nr. 9 al trenului 61/62, până în Federația Rusă, or. Sankt-Petersburg, cauzând ÎS "Calea Ferată din Moldova" un prejudiciu în mărime de 1168,30 lei.

Acțiunile inculpatului corect au fost încadrate în baza art. 106 Cod contravențional, adică cauzarea de daune materiale *prin înșelăciune și abuz de încredere*, în cazul în care fapta nu reprezintă o sustragere și nu întrunește elementele unei infracțiuni.

Atribuțiile inculpatului, prezentate în Instrucțiunea însoțitorului de vagoane JI nr. 0187 din 20.12.2005, sunt activități tehnice ori auxiliare și nicidecum **atribuții administrative ori organizatorico-economice**.

Instanța de fond just a concluzionat că inculpatul nu are statut de persoană publică, iar acțiunile acestuia întrunesc elementele contravenției prevăzute de art. 106 Cod contravențional.

Argumentele apărării sunt nefondate și nu pot fi reținute ca temei de casare a sentinței, or instanța de fond just a apreciat probele prezentate și a emis o hotărâre legală și întemeiată, ținând cont de toate circumstanțele cauzei.

5. Procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Radu Sâli a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărârilor adoptate și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că instanțele de fond și de apel incorect au calificat fapta comisă de inculpat, acuzarea prezentând dovezi verosimile privind calificarea faptei potrivit învinuirii înaintate.

Astfel, instanțele de fond și de apel eronat au apreciat că inculpatul nu este persoană publică, constatarea fiind contradictorie prevederilor art. 123 alin. (2) Cod penal, potrivit căruia prin persoană publică se înțelege: funcționarul public, inclusiv funcționarul public cu statut special (colaboratorul serviciului diplomatic, al serviciului vamal, al organelor apărării, securității naționale și ordinii publice, altă persoană care deține grade speciale sau militare); angajatul autorităților publice autonome sau de reglementare, al întreprinderilor de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public; angajatul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică; persoana autorizată sau investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice sau să îndeplinească activități de interes public.

Probele administrate au fost incorect apreciate de instanțele de fond și de apel, acestea dovedind cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate.

În drept, recursul este fondat pe temeiul din art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, conform art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Potrivit art. 385 alin. (1) pct. 1) – 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni. În corespundere cu art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Potrivit art. 391 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care fapta persoanei constituie o contravenție administrativă, instanța încetează procesul penal și, concomitent, soluționează cauza conform prevederilor Codului contravențional. În corespundere cu art. 462 alin. (4) Cod contravențional, partea descriptivă a hotărârii judecătorești trebuie să cuprindă circumstanțele constatate în judecarea cauzei. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1), alin. (3) pct. 1) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită. Partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă indicarea învinuirii pe baza căreia cauza în privința învinuitului a fost trimisă în judecată. Conform art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, dacă fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, se adoptă sentința de achitare. În corespundere cu art. 396 pct. 2) Cod de procedură penală, dispozitivul sentinței de achitare sau de încetare a procesului penal trebuie să cuprindă dispoziția de achitare a inculpatului sau de încetare a procesului penal și motivul pe care se întemeiază achitarea sau încetarea procesului.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței (*pct. 2., 2.1. din decizie*), instanța de fond:

a) în mod confuz și absolut divergent, în descriptiv, mai întâi a indicat învinuirea pe baza căreia cauza în privința învinuitului a fost trimisă în judecată, după ce a descris fapta prevăzută de art. 327 alin. (1) Cod penal, considerată ca fiind dovedită, apoi a constatat ca fiind dovedită și o parte din fapta prevăzută la art.106 Cod contravențional, or, nu a indicat aici elementele constitutive „*prin înșelăciune și abuz de încredere*” și esența acestora. Apoi, a indicat în dispozitiv, contrazicându-se, că: „*se încetează procesul penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii*”.

Astfel, este neclar ce fel de hotărâre a adoptat instanța – de condamnare, achitare sau de încetare, în situația când în descriptivul și dispozitivul sentinței se regăsesc elemente proprii acestor trei acte judiciare, nominalizate;

b) nu a judecat cauza în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate în rechizitoriu. Or, indicând în descriptiv că inculpatul nu se afla în procesul exercitării unor *acțiuni administrative de dispoziție sau organizatorico-*

economice, și-a fondat concluziile despre statutul inculpatului în raport cu prevederile art. 123 alin. (1) Cod penal, pe când definiția de persoană publică se conține în art. 123 alin. (2) Cod penal, potrivit căruia prin persoană publică se înțelege, inclusiv, angajatul autorităților publice autonome sau de reglementare, al întreprinderilor de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public, persoana autorizată sau investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice sau să îndeplinească activități de interes public.

Prin urmare, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

În al doilea rând, potrivit art. 414 alin. (1) și (5), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, dacă probele corect au fost apreciate în ansamblu, prin prisma cumulului de dovezi anexate la dosar. Chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel sunt dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului. Rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date

Însă, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept menționate, deoarece, potrivit descrierii deciziei contestate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond și, repetându-le întocmai, nu a desființat hotărârea contestată, cu rejudecarea pricinii potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal;

b) nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelul declarat de procuror, inclusiv asupra celor reproduse la **pct. 3.** din decizie, și repetate în recursul ordinar (*pct. 3., 5. din decizie*).

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că ambele instanțe nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului declarat, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Radu Sâli, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2016, în privința inculpatului Ceban Petru Mihail, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 01 septembrie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun